

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 7. 9. 2022

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 127/SO/2022-MS

Programová služba: Jojko

Vysielateľ: MAC TV s.r.o.

Číslo licencie: TD/144

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi MAC TV s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 62 ods. 6** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že odvysielal na programovej službe Jojko dňa 23. 6. 2022 v čase o cca 20:30 hod. program *No, počkaj!*, ktorý neoznačil žiadnym piktogramom nevhodnosti, čiže ho klasifikoval ako vhodný pre všetky vekové skupiny maloletých, čím mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 21. 9. 2022

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie začatie správneho konania.

T: 19. 9. 2022

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 07. 09. 2022

Podnet na preverenie č. 127/SO/2022-MS zo dňa 23. 06. 2022
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: No, počkaj!
Deň a čas vysielania: 23. 06. 2022 o cca 20:30:38 h
JSO: -

Programová služba: Jojko
Vysielateľ: MAC TV s.r.o.
Číslo licencie: TD/144

Dátum: 26. 08. 2022

OBSAH PODNETU:

„Chcem vás upozorniť na nevhodný obsah vo vysielaní stanice TV Jojko. Konkrétne ide o animovaný seriál pre deti „No počkaj“ zajac. Vlk v ňom pravidelne vystupuje s cigaretou, prípadne fajkou v ústach. Myslím si, že rozprávka s takýmito scénami nepatrí do detského vysielania v roku 2022. Pozrite si napr. diel zo dňa 23.6.2022 vysielaný od 20:30 hod. A tento program vysielajú pre deti 3-krát denne.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii (účinný do 31. 07. 2022)

§ 19 Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

1) *Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú: e) otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok, jedov a prekursorov alebo zľahčovať následky užívania uvedených látok,*

§ 20 - Ochrana maloletých

2) *Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a) (ďalej len "jednotný systém označovania").*

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022)

§ 62 - Ochrana maloletých

6) *Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie sú povinní určiť vekovú vhodnosť vysielaného alebo poskytovaného programu a typy potenciálne škodlivého obsahu, ktoré sú v ňom obsiahnuté, podľa jednotného systému označovania a dôsledne tento systém uplatňovať.*

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 3. decembra 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania:

§ 1

1) *Audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú*

a) *zobrazenie násilia na živých bytostiach, najmä zobrazenie krutého ubližovania alebo krutej násilnej smrti človeka bez pocitov ľútosti, zobrazenie týraných osôb alebo zobrazenie prejavov osôb a skupín s patologickými normami správania,*

b) *vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,*

c) *zobrazenie prejavov neznášanlivosti alebo nenávisť, xenofóbie, rasizmu, náboženskej diskriminácie a neznášanlivosti, násilia voči etnickým alebo iným menšinám, zobrazenie šikanovania,*

d) *zobrazenie alebo prezentovanie závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť formou zábavy alebo zobrazenie používania zbrane ako útočného prostriedku formou zábavy,*

- e) zobrazenie erotických pomôcok alebo erotických scén, ktoré sú vyrobené výlučne na prezentáciu erotiky a erotických tém,
- f) sexuálne scény alebo sexuálne správanie vrátane promiskuitného správania, ktoré sú prezentované ako forma zábavy, scény spojené s prejavmi sexuálneho násillia alebo sexuálnymi deviáciami, alebo
- g) zobrazenie zámerne vyvolávajúce pocity strachu alebo úzkosti v žánri horor.

2) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 15 rokov**, ak obsahujú

- a) detailné a naturalistické zobrazenie násilných aktov,
- b) týranie zvierat,
- c) sexuálne scény, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- d) zobrazenie alebo prezentovanie formy závislosti, akou je alkoholizmus, fajčenie, drogová alebo hráčska závislosť alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku, v ktorom sa spôsobom spracovania niektorá forma závislosti alebo používanie zbrane ako útočného prostriedku schvaľuje, zľahčuje alebo sa vyzdvihuje do popredia,
- e) zobrazenie správania s vysokým rizikom ublíženia na zdraví, pričom toto riziko sa prezentuje ako atraktívne alebo zábavné a správanie je prezentované bez upozornenia na nebezpečenstvo a možné následky tohto správania,
- f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, alebo
- g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

3) Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých **do 12 rokov**, ak obsahujú

- a) zobrazenie prezentujúce ohrozenie rodiny alebo rodičovských vzťahov, ak je vzhľadom na vek maloletých a povahu prezentovaného ohrozenia odôvodnený predpoklad neadekvátnej interpretácie zobrazeného obsahu,
- b) zobrazenie reálneho násillia alebo zobrazenie následkov reálneho násillia na živých bytostiach, zobrazenie následkov živelných pohrôm alebo dopravných nehôd na živých bytostiach,
- c) zobrazenie krvi a telesných znetvorení, ktoré nie sú svojou povahou bežné,
- d) zobrazenie násilných aktov,
- e) zobrazenie následkov násilných aktov,
- f) zobrazenie negatívnych príbehov detí, ktoré by odôvodnene mohli vyvolať u detí efekt obete reálneho sveta,
- g) zobrazenie neprirodzených, náhlych a neočakávaných zmien živých bytostí alebo zobrazenie paranormálnych alebo iných mimovnmových javov,
- h) zobrazenie nahoty, ktoré nie je bežné v rodinnom prostredí a na verejnosti a ktoré by mohlo vyprovokovať záujem o sexuálne vzťahy a predčasné prebudenie sexuálnych pudov maloletých detí,
- i) zobrazenie milostných scén bez zobrazenia nahoty, ktoré sú súčasťou dejovej línie,
- j) zobrazenie správania s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné, zobrazenie rizikových športových disciplín alebo fantazijných predstáv o

nadľudských hrdinských výkonoch človeka mimo reálneho sveta, ktorých neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania, alebo k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.

4) *Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu **maloletých do 7 rokov**, ak obsahujú*

- a) agresívne útočiacie živé bytosti a predmety vyvolávajúce strach,*
- b) zobrazenie prostredia v tmavých a pochmúrnych farbách alebo scény s príliš hlučnou hudbou alebo náhlymi zvukovými zmenami,*
- c) vynútené násilie voči bezmocným, najmä voči deťom alebo zvieratám, alebo*
- d) zobrazenie ohrozenia rodičovských vzťahov alebo rodiny.*

5) *„Obsah audiovizuálnych diel, multimedialnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska:*

- a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,*
- b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho poslania diela alebo programu,*
- c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“*

6) *„Obsah každého audiovizuálneho diela, multimedialneho diela, programu poskytovaného prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, programu alebo inej zložky televíznej programovej služby sa klasifikuje samostatne; to neplatí pre zložku televíznej programovej služby, ktorá je určená na získanie a udržanie pozornosti verejnosti na vlastné vysielanie a programy (ďalej len "upútavka"). Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.“*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podnet na preverenie smeroval voči animovanému seriálu *No, počkaj!*, v ktorom podľa podávateľa jedna z hlavných postáv – vlk „*pravidelne vystupuje s cigaretou, prípadne fajkou v ústach.*“

Obsah seriálu:

"Hlavnými postavami tohto najpopulárnejšieho ruského animovaného filmu sú vlk a zajac. Vlk sa neustále snaží chytiť zajaca, aby ho mohol zjesť. To sa mu však nedarí. Vďaka nevydareným pokusom uloviť zajaca tak obaja zažívajú množstvo vtipných momentov.“ (TV JOJ)¹

---

¹ <https://www.csfd.sk/film/109881-no-pockaj/prehľad/>

No, počkaj! je animovaný seriál, na základe podnetu sme monitorovali jeho časť, odvysielanú 23. 06. 2022 o cca 20:30:38 h. Ide o prvú časť seriálu s názvom *Na pláži* z roku 1969:

Obsah dielu:

Na scéne se objavuje vlk, oblečený jako chuligán, s cigaretou na rtu a bříškem z příliš velkého množství piva. Na balkóně si v klidu zalévá květiny malý zajiček. Vlku se při jeho spatření značnou sbíhat sliny, a tak neváhá a po prádelní šnůře začne šplhat za představou voňavého oběda. (sator)²

Program, ktorý je predmetom podnetu sa vysielal 23. 6. 2022, v čase účinnosti zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii. Od 1. 8. 2022 je účinný zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách. Ten v § 60, ktorý upravuje **Ochranu ľudskej dôstojnosti a ľudskejšti**, už neobsahuje ideovo rovnakú povinnosť ako § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého programová služba a ich zložky nesmú: „*otvorene alebo skrytou formou propagovať alkoholizmus, fajčenie, užívanie omamných látok...*“

Napriek tomu sme vzhľadom na predmet podnetu a zachovanie historickej kontinuity namietaný program analyzovali aj v súvislosti s ustanovením § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. Uvedené zistenia boli východiskom aj pre posudzovanie programu v súvislosti s ochranou maloletých zakotvenou v § 20 zákona č. 308/2000 Z. z. a § 61 zákona č. 264/2022 Z. z.

V priebehu monitorovania sme zaznamenali tieto **scény spojené s fajčením**:

20:30:51 Vlk vyberá z kopy odpadkov cigaretu, dá si ju do úst, zapáli si ju, pôžitkársky zabafká a kráča ďalej ulicou. Vo veľkom celku vidieť odkotúľanú prázdnu nádobu. Vlk chce do nej kopnúť, ale okolo práve prechádzajú policajti na motorke. Zastaví sa, úctivo zloží čapicu z hlavy, urobí hlboký predklon na znak pozdravu.

20:31:06 Hneď ako policajti prejdú, vlk z celej sily kopne do nádoby. V ústach má stále cigaretu. Opäť si z nej pôžitkársky potiahne a odbafká, avšak na koniec cigarety mu spadne z hora kvapka vody a cigaretu zahasí. Jedna kvapka mu spadne aj na nos. Pozrie sa smerom hore, kde vidí zajaca, ktorý spokojne polieva kvietky na balkóne.

Ďalšie scény, v ktorých sa objavujú **cigarety**:

20:33:03 Vlk s ohnutou cigaretou v ústach kráča s harpúnou v rukách, potápačskými okuliarmi na hlave a plutvami prevesenými cez rameno smerom k pláži. Pred ním sa objaví nádoba na smeti, najskôr sa nohou „zaženie“ akoby chcel do nej kopnúť, no potom si to rozmyslí a obíde ju. Pozrie sa cez dieru v plote, radostne si mädlí ruky. Kráča spokojne ďalej, s rukami vo vreckách, fajčiak cigaretu. Zrazu zbadá na plagáte obraz zajaca s pohárom šťavy v rukách s titulkom: *Pite mrkvovú šťavu!* Vlk sa zvráští, v zábere je i cigareta v ústach.

20:33:30 Vlk (s cigaretou v ústach) berie do ruky kocku z obrubníka, nadhodí si ju, ako keby sa pripravoval na hod. Najskôr sa však poobzerá, či ho nikto nevidí, rozmyslí si to. Pristúpi k plagátu a rozdrví ju na zajacovom obraze. Približne v strede zajacovho brucha ostane otláčený červený kruh, okolo ktorého vlk nakreslí ešte ďalšie dve kružnice ako terč. Zakrúti harpúnou, otočí sa chrbtom k plagátu a odkrokuje deväť krokov. Vystrelí trojzubec z harpúny, potom sa obzrie a vidí, že strelil presne do stredu nakresleného terča na zajacovi. Vlk sa škodoradostne rehoce a ukazuje smerom k plagátu. Kráča k nemu, chce vybrať trojzubec z terča.

---

² <https://www.csfd.sk/film/109881-no-pockaj/571256-pervyj-vypusk/prehľad/>

20:33:57 Vlk (stále s cigaretou v ústach) ťahá jednou rukou trojzubec, no nejde mu to. Pošúcha si dlane, chytí trojzubec oboma rukami, nohami sa zaprie o drevený plot, na ktorom plagát visí. Ako sa z celej sily snaží získať naspäť trojzubec, kus dreveného plota padá rovno na vlka. Zvieratá, ktoré sú na pláži skríknu, prikrývajú si časti tela labkami akoby sa hanbili.

20:34:03 Vlk leží zavalený dreveným plotom, stoná. Vypľuje cigaretu a povie: „*No, počkaj!*“

20:34:09 Záber na pláž. Zvieratá ležia na dekách a opaľujú sa. Všetky majú na sebe plavky, ako ľudia. Prasa ležiace na deke má v ústach cigaretu.

Z príbehu, ktorý sa odohráva na časovom úseku cca 08:42 (bez titulkových častí) tvoria scény z cigaretou cca 01:30, čo predstavuje cca 17% celkového času.

Väčšiu časť zo zobrazeného tvoria cigarety skôr „kulisu“, ktorá dokresľuje charakter negatívnej postavy vlka. Za problematické možno považovať úvodné scény, ktoré priamo poukazujú na to, ako si vlk cigaretu zapáli, ako si ju vychutnáva. Keďže ide o úvodné scény, domnievame sa, že môžu u maloletého diváka zarezonovať. Avšak pri analýze je potrebné brať do úvahy i historický kontext a prostredie, v ktorom seriál vznikol – Rusko v roku 1969. Fajčenie v bolo v tom čase spoločensky akceptované i na miestach, kde je to dnes zakázané napr. v nemocniciach, kanceláriách a pod. Fajčenie sa tiež objavovalo v animovaných filmoch, ako je napríklad Pinocchio a Dumbo z produkcie Disney, ale aj ako súčasť charakterov mnohých postáv z dielne Warner Bros.

Na Slovensku nemáme relevantné štúdie o tom, do akej miery vplýva zobrazovanie fajčenia v detských programoch na cieľovú skupinu maloletých divákov. Vychádzať môžeme iba zo zahraničných štúdií či výsledkov výskumov Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá vyzvala v roku 2009 vlády, aby uplatňovali hodnotenie na filmy, v ktorých sa používa tabak. Jej cieľom bolo zabrániť tomu, aby deti a dospelujúci začali fajčiť cigarety alebo užívať iné formy tabaku. Podľa správy WHO o filmoch bez dymu – Od dôkazov k akcii, filmy, v ktorých sa používajú tabakové výrobky, inšpirovali milióny mladých ľudí na svete, aby začali fajčiť.³

Podľa vedeckých štúdií zverejnených v časopisoch Lancet a Pediatrics je u desaťročných detí, ktoré majú príležitosť častejšie sledovať "filmové fajčenie", až 2,7-krát vyššia pravdepodobnosť, že samy začnú fajčiť.⁴

Na základe uvedeného sa nazdávame, že v nami monitorovanej časti nemohlo dôjsť k zámernej otvorenej či skrytej propagácii fajčenia a tým k porušeniu ustanovenia **§ 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z.** Tak ako sme uviedli, zákon 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, ktorý nadobudol účinnosť od 1. 8. 2022, ideovo rovnakú povinnosť neustanovuje.

Na druhej strane zobrazovanie fajčenia ako závislosti či správania *...s rizikom ublíženia na zdraví, ak nie je riziko ublíženia na zdraví dostatočne zreteľné...* a následná neadekvátna interpretácia vzhľadom na vek môže vyvolať u maloletých efekt napodobňovania.

Namietaný program sme posudzovali v zmysle **§ 62 ods. 6 zákona 264/2022 Z. z.**, na základe ktorého je vysielateľ povinný: „*určiť vekovú vhodnosť vysielaného alebo poskytovaného*

³ <https://www.who.int/fr/news/item/01-02-2016-films-showing-smoking-scenes-should-be-rated-to-protect-children-from-tobacco-addiction>

⁴ <https://magazin.aktualne.cz/kultura/film/koureni-ve-filmu-jen-v-doprovodu-rodicu/r~i:article:421181/>

programu a typy potenciálne škodlivého obsahu, ktoré sú v ňom obsiahnuté, podľa jednotného systému označovania a dôsledne tento systém uplatňovať.“ Ideovú totožnosť „... zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu (ďalej len "jednotný systém označovania").“ nachádzame v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z., ktorý bol účinný do 31. 07. 2022. Podrobnosti o používaní jednotného systému označovania ustanovuje **Vyhláška č. 589/2007 Z. z.**

Počas monitorovania záznamu sme zaznamenali, že monitorovaná časť animovaného seriálu *No, počkaj!*, nebola označená žiadnym symbolom JSO z čoho vyplýva, že ide o program vhodný pre všetky vekové kategórie.

Spomínané zobrazovanie správania s rizikom ublíženia na zdraví je zadefinované v kritériách nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov ustanovenými vo vyhláške 589/2007 Z. z. v § 1 ods. 3 písm. j).

Nazdávame sa, že fajčenie a jeho negatívne následky na zdravie človeka vzhľadom na uvedenú vekovú kategóriu možno vyhodnotiť ako rizikové správanie. Vychádzajúc z vyššie spomínaných výsledkov monitoringu namietanej časti seriálu (úvodné scény, rozsah zobrazenia scén s cigaretami) a spomínaného výskumu Svetovej zdravotníckej organizácie i záverov odborných štúdií sa nazdávame, že zobrazovanie fajčenia, hoci u negatívnej postavy, by mohlo vyvolať u niektorých maloletých divákov efekt napodobňovania.

Vágnerová v publikácii *Vývojová psychologie dětství a dospívání* definuje, že rozprávkový dej býva zjednodušený a riadi sa jednoznačnými pravidlami: dobro víťazí nad zlom, zlo je potrestané. Rozprávkový svet má jasnú štruktúru, je pre dieťa bezpečný, pretože sa v ňom vie ľahko zorientovať. Jednotlivé postavy sú jasne definované: dobré alebo zlé. Dieťa jasne vidí, ako sa správajú dobrí a ako zlí. Detskú potrebu nádeje uspokojuje šťastný koniec.⁵

Charaktery postáv sú v nami monitorovanej časti seriálu vykreslené jednoznačne, zlý vlk, ktorý sa správa ako vagabund – rozkopáva odpadkové koše, fajčí, kradne, pred policajtami sa tvári ako neviniatko, odkopne záchranárov, kradne im čln... Zajac vystupuje ako kladná postava a aj keď svojim konaním vlkovi ublíži (odstrihnutím lana, ostreľovaním kôstkami) nie je to zámerne a škodoradostné, ide skôr o náhodu alebo o obranu (záverečná scéna, keď navlečie vlkovi lano a odtiahne ho loď). Dramaturgia príbehu je tiež jasná, dobro zvíťazí a konanie záporného hrdinu je vždy potrestané.

Avšak za problematické, vzhľadom na univerzálnosť programu pre všetky vekové kategórie, možno považovať zobrazenie tzv. „veselého násilia“ (angl. happy violence), ktoré sa v detských animovaných seriáloch/filmoch vyskytuje a detský divák nevidí reálne bolestné následky konania. Napriek život ohrozujúcim situáciám, do ktorých sa hlavní hrdinovia dostanú ostávajú „živí a zdraví“ bez viditeľných zranení. Násilie sa často stáva pointou vtipov, čo môže viesť k znečitliveniu až imúnosti publika voči takémuto správaniu.

V nami monitorovanej časti ide najmä o tieto scény:

20:32:02 Spokojný vlk sa pískajúc šplhá sa po šnúre smerom k zajacovmu balkónu. Prestrih na zajaca, ktorý ostrými nožnicami upravuje zasadené kvietky. Zarazí sa pohľadom na lano, ktoré sa tam zrazu objavilo. Odstrihne ho. Záber na padajúceho vlka z výšky piateho poschodia. Ten spadne rovno do sajdky prichádzajúceho policajta. Vlk otočený smerom ku kamere kričí: „No, počkaj, zajac!

20:36:50 Vlk na člne vyletí na motorovom člne z vody na breh smerom k opaľujúcim sa zvieratám. V obraze je vidieť ako lietajú zvieratá, triesky, veci z pláže.

---

⁵ M. VÁGNEROVÁ: *Vývojová psychologie dětství a dospívání*. Praha : Karolinum. 2012. str. 190-192.

20:36:54 Záber na drevený plot, ktorý sa rozletí na márne kúsky, lebo doňho narazí vlk na člne. Strih. Kúsky driev padajú na kopu. Strih. Vlk uháňa na člne po ceste, autá sa uhýbajú. Strih. Vlk drží volant jednou rukou, druhú má pri čele a pozerá do diaľav ako kapitán na mori. Čln sa stále rúti veľkou rýchlosťou po ceste. Strih. Veľký celok – Čln sa rúti po kľukatej ceste do kopca. Prestrih na prevrapeného vlka, ktorý zistí, že čln sa spúšťa z kopca dole akoby cúval.

20:38:02 Zajac sa spokojne pretočí na bok a späť. Pritom spoza hlavy vytiahne broskyňu. Drží ju vo vystretej ruke. Strih na vlka, ktorý vydáva citoslovce obavy. V zábere akoby ďalšia strela (dá sa predpokladať že kôstka z broskyne), trafi vlka, ten sa neudrží na konári.

20:38:10 Vlk padá z konára rovno do slučky, ktorá mu stiahne pás. Vlk stoná, pozerá smerom hore. Konár postupne praská. Strih. Zajac vstane zo zeme, prehodí si uterák cez rameno a odchádza.

20:38:20 Na miesto, kde ležal zajac prichádzajú ježkovia. Strih. Zdesený výraz tváre vlka visiaceho dolu hlavou. Strih. Konár sa úplne zlomí. V obraze kus odlomeného konára, ktorý zostal na strome, padajúci lístok. Vo zvuku počuť krik padajúceho vlka.

20:38:47 Zajac stúpa na vežu so skokanským mostíkom. Strih. Vlk tiež stúpa po rebríku na veži. Strih. Zajac sa na konci skokanského mostíka pripravuje na skok. Vlk sa k nemu pomaly približuje, v momente ako ho chce chmatnúť, zajac sa odrazí a skočí saltom do vody. Vlka oplieska odrazená doska skokanského mostíka, nakoniec ho doska „odstrelí“. Strih. Vlk letí vo vzduchu, ruky rozprestrie ako krídla. Padne bruchom na zem, rozplásne sa.

Napriek tomu, že vlk zažije tri pády z veľkých výšok (piate poschodie, strom, vysoká veža skokanského mostíka), na jeho tele sa neobjaví žiadny škrabanec ani zlomenina. Ostrel'ovanie kôstkami od čerešni či vyberanie ježkových pichliačov spôsobili vlkovi väčšiu bolesť (bolestivé výkriky, plač) ako spomínané pády. Zhyperbolizované bolo aj zobrazenie „výbuchu“ po prepichnutí balóna. Tento nepomer zobrazených následkov môže na maloletého diváka pôsobiť mätúco.

Rovnako rozporuplne vyznieva zobrazenie harpúny, ktorá primárne slúži na chytanie rýb, avšak v scénach, nami monitorovanej časti ju vlk používa skôr ako zbraň:

20:33:30 Vlk (s cigaretou v ústach) berie do ruky kocku z obrubníka, nadhodí si ju, ako keby sa pripravoval na hod. Najskôr sa však poobzerá, či ho nikto nevidí, rozmyslí si to, radšej pristúpi k plagátu a rozdrví ju na zajacovom obraze. Približne v strede zajacovho brucha ostane otlačený červený kruh, okolo ktorého vlk nakreslí ešte ďalšie dve kružnice ako terč. Zakrúti harpúnou, otočí sa chrbtom k plagátu a odkrokuje deväť krokov. Vystrelí trojzubec z harpúny, potom sa obzrie a vidí, že strelil presne do stredu nakresleného terča na zajacovi. Vlk sa škodoradostne rehoce a ukazuje smerom k plagátu. Kráča k nemu, chce vybrať trojzubec z terča.

20:34:52 Vlk beží odhodlane po pláži s harpúnou v rukách. Rehoce sa. V prestrihu zajac robí akrobatické kúsky na vodných lyžiach.

20:35:03 Vlk dobehne ku kameňu, ľahne si na brucho, plutvy položí vedľa seba, oprie harpúnu o kameň a mieri. Strih. Vlk od chrbta, celým telom sa presúva a snaží sa namieriť. Strih – pohľad z boku. Vlk leží na zemi, nasadí si potápačské okuliare. Vlk vystrelí z harpúny. Trojzubec presekne lano na zajacových vodných lyžiach. Zajac sa potopí aj s lyžami.

Podľa psychológa J. Piageta deti predškolského veku (3 – 6 rokov) vnímajú svet, a teda i mediálne obsahy, predovšetkým z perspektívy vlastného „ja“ a nie sú schopné pri vnímaní mediálnych obsahov zohľadňovať viacero dimenzií naraz. Ich vnímanie a myslenie je centrovane na vybrané scény, vlastnosti, osoby. Pozornosť malých detských divákov pri

repcii televíznych obsahov sa tak orientuje prednostne na vybrané javy, ktoré je dieťa schopné vzťahnuť k vlastnej osobe a realite. Rozvoj kognitívnych schopností u detí mladšieho školského veku (6, 7 – 10, 11 rokov), ktoré sa nachádzajú podľa Piageta vo fáze konkrétneho operačného štádia vývinu, prináša aj lepšie porozumenie televíznej reality. Dieťa je schopné rozpoznať konkrétne logické nadväznosti a predvídať následky deja. Televízne obsahy a postavy však stále vníma prednostne vo vzťahu k vlastnej osobnosti a životu, ale s rozšírenou perspektívou a vo väčších dejových kontextoch. U detí sa rozvíja schopnosť chápať a posudzovať charakter, motívy správania televíznych postáv v súlade s platnými hodnotovými kritériami. S rozvojom kognitívnych, sociálnych a morálnych schopností dieťaťa a nadobúdaním reálnych a tiež mediálnych skúseností rastie jeho schopnosť komplexnejšie chápať a posudzovať televíznu realitu, ako aj vzory správania televíznych postáv (aj v súlade s dodržiavaním spoločenských a etických noriem).⁶

Vzhľadom na vyššie uvedené a odborníkmi definované obmedzenia vnímania a chápania mediálnych obsahov maloletými divákmi možno namietat' univerzálnosť nami monitorovanej časti animovaného seriálu „*No, počkaj!*“. Počas monitorovania namietaného programu sme zaznamenali viaceré scény, ktoré možno klasifikovať kritériom nevhodnosti pre maloletých ustanovenými vo vyhláške 589/2007 Z. z. v paragrafe 1 v odseku 3 písm. j), čím mohlo dôjsť k porušeniu **§ 62 ods. 6 zákona 264/2022 Z. z.**, na základe ktorého je vysielateľ povinný: „*určiť vekovú vhodnosť vysielaného alebo poskytovaného programu a typy potenciálne škodlivého obsahu, ktoré sú v ňom obsiahnuté, podľa jednotného systému označovania a dôsledne tento systém uplatňovať.*“

ZÁVER:

Na základe analýzy programu sa domnievame, že vysielateľ MAC TV s.r.o. odvysielaním programu *No, počkaj!* dňa 23. 06. 2022 o 20:30:38 h na programovej službe Jojko mohol porušiť **§ 62 ods. 6 zákona 264/2022 Z. z o mediálnych službách.**

---

⁶ Viera KAČINOVÁ: O výchove detí ku kompetentnému zaobchádzaniu s televíziou prostredníctvom projektu Flimmo: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Merges1/subor/Kacinova.pdf>

Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 127/SO/2022-MS)

Monitorované vysielanie: No, počkaj!
Vysielané dňa: 23. 06. 2022
Čas vysielania: cca 20:30:38 – 20:40:06 h
Označenie podľa JSO: -

časový kód cca:

20:24:25 začiatok monitorovaného záznamu/ plynie detský hudobný videoklip *Kleontínka* (malinyJam),

- zvukovo-obrazový predel Jojko,
- zvukovo-obrazový predel, reklamný blok (trvanie cca 04:20 min): *Coop Jednota, Schwarzkopf GLISS, Dedoles, Kaufland, Ninjago, Syoss, Kaufland, Lipánek, Vinted, Kaufland, Syoss, Mimoni II, Nay,*
- zvukovo-obrazový predel,

20:30:38 začiatok programu *No, počkaj!*

Po úvodnom obraze s titulkami, nasleduje záber na nádobu, do ktorej kopne noha. Nádobu vyletí do vzduchu, vysypú sa z nej odpadky, noha kopne do padajúcej nádoby opäť, tá sa buchtom odkotúľa.

20:30:51 Vlk vyberá z kopy odpadkov cigaretu, dá si ju do úst, zapáli si ju, s pôžitkársky zabafká a kráča ďalej ulicou. Vo veľkom celku vidieť odkotúľanú prázdnu nádobu. Vlk chce do nej kopnúť, ale okolo práve prechádzajú policajti na motorke. Zastaví sa, úctivo si zloží čapicu z hlavy, urobí hlboký predklon na znak pozdravu.

20:31:06 Hneď ako policajti prejdú, vlk z celej sily kopne do nádoby. V ústach má stále cigaretu. Opäť si z nej pôžitkársky potiahne a odbafká, avšak na koniec cigarety mu spadne z hora kvapka vody a cigaretu zahasí. Jedna kvapka mu spadne aj na nos. Pozrie sa smerom hore, kde vidí, zajaca, ktorý spokojne polieva kvietky na balkóne.

20:31:32 Vlk sa maškrtne oblíže (cigaretu už v ústach nemá) a začne si predstavovať zajaca v tej istej situácii, ale ako upečené mäso na tanieri, obložené hráškom, ktoré polieva kvety.

20:31:40 Detail na vlka ako premýšľa, ako by zajaca ulovil. Padne mu zrak na šnúru s bielizňou. Záber ako padá bielizeň na zem. Vlk namotáva šnúru ako lano. Vyhadzuje ho smerom na strechu, kde sa pripevní o televíznu anténu. (Lano vyľaká dve mačky túliace sa k sebe na streche.)

20:32:02 Spokojný vlk sa pískajúc šplhá po šnúre smerom k zajacovmu balkónu. Prestrih na zajaca, ktorý ostrými nožnicami upravuje zasadené kvietky. Zarazí sa pohľadom na lano, ktoré sa tam zrazu objavilo. Odstrihne ho. Záber na padajúceho vlka z výšky piateho poschodia. Ten spadne rovno do sajdky prichádzajúceho policajta. Vlk otočený smerom ku kamere kričí: „*No, počkaj, zajac!*“

20:32:27 Titulky

20:33:03 Vlk s ohnutou cigaretou v ústach kráča s harpúnou v rukách, potápačskými okuliarmi na hlave a plutvami prevesenými cez rameno smerom k pláži. Pred ním sa objaví nádoba na smeti, najskôr sa nohou „zaženie“ akoby chcel do nej kopnúť, no potom si to rozmyslí a obíde ju. Pozrie sa cez dieru v plote, radostne si mädlí ruky. Kráča spokojne ďalej, s rukami vo vreckách, fajčiac cigaretu. Zrazu zbadá na plagáte obraz zajaca s pohárom šťavy v rukách s titulkom: *Pite mrkvovú šťavu!* Vlk sa zvráští, v zábere je i cigareta v papuli.

20:33:30 Vlk (s cigaretou v ústach) berie do ruky kocku z obrubníka, nadhodí si ju, ako keby sa pripravoval na hod. Najskôr sa však poobzerá, či ho nikto nevidí, rozmyslí si to, radšej pristúpi k plagátu a rozdrví ju na zajacovom obraze. Približne v strede zajacovho brucha ostane otlačený červený kruh, okolo ktorého vlk nakreslí ešte ďalšie dve kružnice ako terč. Zakrúti harpúnou, otočí sa chrbtom k plagátu a odkrokuje deväť krokov. Vystrelí trojzubec z harpúny, potom sa obzrie a vidí, že strelil presne do stredu nakresleného terča na zajacovi. Vlk sa škodoradostne rehoce a ukazuje smerom k plagátu. Kráča k nemu, chce vybrať trojzubec z terča.

20:33:57 Vlk (stále s cigaretou v ústach) ťahá jednou rukou trojzubec, no nejde mu to. Pošúcha si dlane, chytí trojzubec oboma rukami, nohami sa zaprie o drevený plot, na ktorom plagát visí. Ako sa z celej sily snaží získať naspäť trojzubec, kus dreveného plota padá rovno na vlka. Zvieratá, ktoré sú na pláži skríknu, prikrývajú si časti tela labkami akoby sa hanbili.

20:34:03 Vlk leží zavalený dreveným plotom, stoná. Vypľuje cigaretu a povie: „*No, počkaj!*“

20:34:09 Záber na pláž. Zvieratá ležia na dekách a opaľujú sa. Všetky majú na sebe plavky, ako ľudia. Prasa ležiace na deke má v ústach cigaretu. Vlk prekračuje ležiacich, obzerá sa na všetky strany, potom kráča po pláži. Zbadá ako na môle sedí zajac.

20:34:28 Záber na zajaca sediaceho na môle od chrbta. Kamera sa pomaly približuje (z pohľadu vlka). Záber ako sa vlk zakráda s rukami nad hlavou pred sebou, aby zajaca chytil. Z bočného pohľadu kamera sníma, ako sa zajac pripravuje s vodnými lyžami na labách a lanom v ruke na jazdu. V momente ako sa k nemu vlk priblíži, bobry naštartujú loď a zajac vyráža na jazdu.

20:34:45 Vlk vydáva bezradné zvuky. Vystiera zdvihnutý ukazovák ako gesto „*No, počkaj!*“ Zajac spokojne jazdí na vodných lyžiach za člnom.

20:34:52 Vlk beží odhodlane po pláži s harpúnou v rukách. Rehoce sa. V prestrihu zajac robí akrobatické kúsky na vodných lyžiach.

20:35:03 Vlk dobehne ku kameňu, ľahne si na brucho, plutvy položí vedľa seba, oprie harpúnu o kameň a mieri. Strih. Vlk od chrbta, celým telom sa presúva a snaží sa namieriť. Strih – pohľad z boku. Vlk leží na zemi, nasadí si potápačské okuliare. Vlk vystrelí z harpúny. Trojzubec presekne lano na zajacových vodných lyžiach. Zajac sa potopí aj s lyžami.

20:35:17 Vlk s výkrikmi radosti beží do vody a ponorí sa. Záber najskôr na kúsok trčiaceho šnorchla z vody. Potom na vlka, ktorý pláva pod hladinou, obzerá sa, zbadá trčiace nohy z hladiny do vody.

20:35:30 Vlk vyskočí nad hladinu (ako ryba) a opäť sa ponorí. Chytí trčiace nohy. Stiahne tvora - kačku, pod hladinu. Kačka mu zvukmi akoby „vynadá“, krídlo si priloží k hlave a zakrúti nim - naznačí mu gestom „či mu preskočilo“. Vlk sa iba díva, kačka sa mu vyšmykne.

20:35:42 Vlk sa pod hladinou obzerá, pravdepodobne hľadá zajaca. Strih. Na kúsok vytrčajúceho šnorchla, ktorý sa hýbe nad hladinou. Prestrih na vlka plávajúceho pod hladinou.

20:35:58 Nad hladinou letí vtáčik, ktorý si sadá na kúsok vytrčajúceho šnorchla. Strih na Vlka ako sa začne dusiť a topiť. Kričí: „*Pomóc, pomóc!*“

20:36:13 K topiacemu vlkovi prichádzajú bobry na člne a zachraňujú ho. Vytiahnu ho z vody, položia do člna. Nohy mu krčia k bruchu – „vypumpujú z neho vodu“ Strih. Vlk vyplúva vodu.

20:36:25 Zajac si spokojne pláva po vode - leží na chrbte s labami za hlavou a privretými očami. Strih. Vlk leží na lodi a zbadá plávajúceho zajaca. Odkopne bobrov z člna do vody.

20:36:39 Vlk so zúrivým výrazom v tvári vyráža za zajacom na člne. Strih. Zajac pokojne ďalej pláva znak. Zrazu zastane, z vody trčí iba jeho hlava. Vo zvukovej stope počuť zvuk približujúceho sa motorového člna. Zajac ponorí hlavu pod hladinu, čln prejde ponad neho. Zajac sa vynorí a vyplúje trochu vody.

20:36:50 Vlk na člne vyletí na motorovom člne z vody na breh smerom k opaľujúcim sa zvieratám. V obraze je vidieť ako lietajú zvieratá, triesky, veci z pláže.

20:36:54 Záber na drevený plot, ktorý sa rozletí na márne kúsky, lebo doňho narazí vlk na člne. Strih. Kúsky driev padajú na kopu. Strih. Vlk uháňa na člne po ceste, autá sa uhýbajú. Strih. vlk drží volant jednou rukou, druhú má pri čele a pozerá do diaľav ako kapitán na mori. Čln sa stále rúti veľkou rýchlosťou po ceste. Strih. Veľký celok – čln sa rúti po kľukatej ceste do kopca. Prestrih na prevrpeného vlka, ktorý zistí, že čln sa spúšťa z kopca dole akoby cúval.

20:37:18 Veľký celok. Čln sa rúti spiatočkou dolu kľukatou cestou, naspäť cez dieru v plote a zničenú pláž do vody. Strih na stojaceho vlka v člne, ktorý sa v člne zmätene obzerá.

20:37:30 Na deke pod stromom spokojne leží na bruchu zajac, krúti chvostom. Strih. Spoza stromu vykukne vlk, spokojne sa usmieva pozrie sa smerom hore na strom. Strih. Zajac sa pretočí na chrbát a vytiahne vrečko s čerešňami, dve si vloží do úst.

20:37:44 Vlk sedí na konári stromu. V rukách drží lano. Na konci lana je urobená slučka, tú pomaly začne lano spúšťať nadol smerom k zajacovi. Strih. Zajac si pochutnáva na čerešniach. Kôstku vyhodí do vzduchu. Tá trafi vlka do oka. Zajac to zopakuje ešte trikrát. Vlka zasiahnu kôstky do hlavy, brucha, do papule. Vlk jajká.

20:38:02 Zajac sa spokojne pretočí na bok a spať. Pritom spoza hlavy vytiahne broskyňu. Drží ju vo vystretej ruke. Strih na vlka, ktorý vydáva citoslovce obavy. V zábere akoby ďalšia strela (dá sa predpokladať že kôstka z broskyne), trafi vlka, ten sa neudrží na konári.

20:38:10 Vlk padá z konára rovno do slučky, ktorá mu stiahne pás. Stoná, pozerá smerom hore. Konár postupne praská. Strih. Zajac vstane zo zeme, prehodí si uterák cez rameno a odchádza.

20:38:20 Na miesto, kde ležal zajac prichádzajú ježkovia. Strih, zdesený výraz tváre vlka visiaceho dolu hlavou. Strih. Konár sa úplne zlomí. V obraze kus odlomeného konára, ktorý zostal na strome, padajúci lístok. Vo zvuku počuť krik padajúceho vlka.

20:38:32 Vlk sedí na zemi nohy má rozkročené. Stoná rukami si vyberá z chrbta ostne, zrazu vyberie ježka zguľaného do kľbka, vlk plače. Napriahne a zahodí kľbko. Strih. Kľbko sa dokotúľa po zemi. Ježko sa rozvinie a hrozí smerom k vlkovi.

20:38:47 Zajac stúpa na vežu so skokanským mostíkom. Strih. Vlk tiež stúpa po rebríku na veži. Strih. Zajac sa na konci skokanského mostíka pripravuje na skok. Vlk sa k nemu pomaly približuje, v momente ako ho chce chmatnúť, zajac sa odrazí a skočí saltom do vody. Vlka oplieska odrazená doska skokanského mostíka, nakoniec ho doska „odstrelí“. Strih. Vlk letí vo vzduchu, ruky rozprestrie ako krídla. Padne bruchom na zem, rozplásne sa.

20:39:09 Svinka fúka do balóna v tvare zajaca. Odťukne ho. Strih. Balón priletí rovno vlkovi na nos. Preberie sa. Pacne po ňom labou. Balón akoby vybuchne. Na obraze sa objaví animácia „výbuchu“, rovnako tak zaznie výbuch aj vo zvukovej stope.

20:39:24 Záber utekajúceho vlka. Zastaví sa pri móle. Strih. Na kraji dreveného móla sedí zajac. (Záber od chrbta z pohľadu vlka). Strih – pohľad z boku. Zajac sedí na móle, na nohách ma vodné lyže. Vlk sa za ním zakráda. Ťukne mu pazúrom do ucha. Chce vyskúšať, či je zajac ozajstný. Zajac sa na neho otočí a usmeje sa. Vlk ho chytí labami, pritúli si ho, štekli ho pazúrom po ňufáku a vydáva maznavé zvuky. Zrazu sa zastaví. Rozdrapí ústa natiahne laby. Zajac sa zľakne, prehodí lano cez vlka a zakryje si hlavu labami. Spokojne sa posadí a pozerá na vodu. Vlka má lano okolo pása a ťahá ho čln. Ponára sa po pás, potom opäť vyjde nad vodu, laby (nohy) má ako vodné lyže. Je otočený smerom k zajacovi a päťou mu hrozí a kričí: „No, počkaj, zajac!“

20:40:04 Zobrazia sa záverečný titulok: „конец“

20:40:06 Koniec programu *No, počkaj!*

20:40:07 zvukovo-obrazový predel Jojko,

- upútavky na programy: *Staviteľ Bob, Knihy od Stonožky, Garfield, Chrumka a Čipsík,*

20:41:31 program hudobný videoklip *Najlepšia rozcvička* (malinyJam)

20:45:21 zvukovo-obrazový predel Jojko,

20:45:35 Koniec monitorovaného záznamu